

Leidau sau skristi!

Keturiolika metų dirbusi banke, dalyvausi visuomeniniuose projektuose, pradėjusi savo mokymų verslą, prieš metus ji išvyko į Bali. Ne, tarp jos ir knygos „Valgyk, melskis, mylėk“ besiblaškančios herojės nedaug bendro. Lina Danienė, programos „Svajonių dirbtuvės“ autorė, yra laiminga šeimos moteris, suradusi būdą, kaip geriausiai išreikšti save.

Docilė Štuikienė

FOTOGRAFAUS GEDWANTAŠ KROPIS, STILISTĖ GIEDRĖ ANUŽYTĖ, VIZAŽISTĖ UGNĖ EŽERINSKAITĖ, DRABUŽIAI: „HUGO BOSS“ WEGZTINIS, „EMPORIO ARMANI“ SIJONAS

S tai kokios metamorfozės: kai dėl susitikimo tariausi telefonu, atrodo, kad kalbuosi su santūria, atsargia, kiekvieną žodį pasveriančia bankininke, bet užtenka susitikti ir matau prieš save visiškai kitą žmogų – charizmatišką, įtaigų ir užkrečiantį pakilia nuotaika.

Sprendžiant pagal dabartinę jūsų būseną, darbas banke turėjo jus gerokai riboti. Juk taisyklės ten griežtos – jei esi papūgėlė, turi skubiai juodvarniu persidažyti...

Savų taisyklių turi kiekviena bendruomenė, tarkim, menininkų taisyklė yra būti originaliam, neduok Dieve, jei toks nebūsi ir rengiesi ar elgsiesi kaip koks bankininkas. Kai pradėjau dirbti, bankai žengė pirmuosius žingsnius. Tuometiniame „Hansabanke“ buvau tik trylikta darbuotoja, mes jį kūrėme, mūsų buvo nedaug, tad kai kurie sprendimai buvo priimami ir virtuvėlėje prie vandens aparato, be jokių protokolų, kai reikėdavo žaibiškai apsispręsti ir su kolegomis pasitarti. Bet, aišku, ir tada, ir vėliau suvokėme, kad kiekvienas, dirbantis banke, yra jo ambasadorius, todėl turi laikytis konfidencialumo ir būti patikimas – kaip kitaip žmonės pasitikės bankais? O jei žmogus jaučiasi margaspalve klegančia papūgėle, geriau ne persidažyti, bet susirasti kitą aplinką, kur jis *kaifuotų* ir kur jį priimtų tokį, koks yra.

O jūs visada jautėtės nesuvaržyta?

Visos organizacijos pereina tam tikrus energinius ciklus: pavasarį, vasarą, rudenį ir žiemą. Reikia tiesiog suvokti, kad jei tavo kompanija jau atėjo į „žiemą“, o tu esi „pavasario“ žmogus (tau vis norisi naujų iššūkių, ieškoti ir kurti, o ne ramiai dirbti nieko nekeičiant), turi ieškotis kito darbo, kur bus vertinamas kūrybiškumas, ekspresyvumas. Ir man atėjo toks laikas.

Kiek kentėjote?

Netikslus žodis – aš nekenčiau. Galbūt laukiau. Buvo prabėgę šešeri metai banke, išėjau motinystės atostogų ir tikėjaisi, kad per jas permąstysiu gyvenimą ir suvoksiu, kur sukti toliau. Buvo net šiek tiek gėda: kodėl nesu patenkinta, juk man puikiai sekasi? Ko dar norėti? Laikas pralėkė žaibiškai, aš grįžau atgal, visas klojosi neblogai, bet kai išėjau antrą motinystės atostogų, supratau, kad, ko gero, bus kaip pirmąjį kartą: aš vėl nieko nenuspręsiu. Turėjau tris variantus: grįžti į „Swedbank“, siekti karjeros visuomeninėje veikloje, eiti dėstyti – tik nė vienas neatrodė džiuginantis. Aš tiesiog praradau gyvenimo džiaugsmą ir ne juokais sunerimau! O juk dar buvau ta, kuri niekada nepaprašys pagalbos. Aš juk stipri, pati susitvarkysiu! Bet buvo taip negera, kad supratau, jog noriu bent šiek tiek pabūti komforto zonoje. Pamenau tą vasaros dieną: pasikambinau vyrui ir pasakiau, kad labai noriu nuskristi į Londoną, pereiti galerijas, muziejus, įkvėpti kitokios kultūros. Po ilgo laiko mane staiga užplūdo energija: bent ką nors darau dėl savęs! Lon-

done apsigyvenau pas draugę, ėmiau jos draugų klausinėti, kur nueiti, ką pamatyti, o vienas jų lyg tarp kitko patarė susitikti su jo gera pažįstama Bea Benkova, kuri, kaip ir aš, buvusi bankininke, esą gal mes rasim daug bendro. Mes susitikome, paaiškėjo, kad ji yra *koučėrė*, išėjusi iš banko ir pradėjusi kitą karjerą.

Kaip dabar labai populiari Lietuvoje...

Žmonės ieško savęs: vieni nueis tuo keliu ir taps tikrais profesionalais, kiti viską mes ir ieškos kitų kelių. Bet jei tas draugas būtų pasakęs, kad man reikia pas *koučėrę*, tikrai būčiau atsisakiusi! Mestelėjusi, kad man nereikia nei psichologų, nei psichiatrų, nei *koučėrių*. Tačiau Bea man iškart patiko, o kai ėmė pasakoti apie save, atrodė, kad kalba apie mano gyvenimą! Tada aš visai atvirai jai prisipažinau, kad nebežinau, kaip atgauti gyvenimo džiaugsmą, jaučiuosi, lyg byrėčiau. Ir daug mano draugų bei pažįstamų jaučiasi panašiai: nemato šviesos tunelio gale. Jie žino tik tai, kad dirbs, dirbs ir dirbs kaip nuvaryti akiai – iki pensijos. Ir dar bijos prarasti darbą.

Tas susitikimas daug ką pakeitė jumyse?

Tai buvo gera pradžia: tą savaitę Londone ne lėksčiau po galerijas, o pildžiau testą ir ruošiau namų darbus – turėjau prisiminti visus epizodus, kai jaučiausi gyvenanti visavertį gyvenimą ir išreiškianti save. Aš patikėjau, kad man kas nors gali padėti, o kai patiki – neabejoti, neatmetinėji ir paprasčiausiai paleidi vadžias. Pirmiausia Bea man patarė atsisigręžti į save ir prisiminti savo talentus. Buvau save taip paneigusi, kad negalėjau patikėti, jog pagal asmenybės tipą man reikėjo būti scenoje, mokyti žmones, perduoti jiems naujoves, vesti seminarus, o juk buvau projektų vadovė. Nors prisiminusi savo patirtį suvokiau, kad man labiausiai ir patiko imtis inovacinių projektų, jais įtikinti ir uždegti

žmones, – Bea tiesiog parodė stipriasias mano savybes. Iš tikrųjų tada buvau tokia barbė devyndarbė, kuri mokojo ir žinojo daug, bet neįjutė rezultato, nes, kaip ir visi, skendėjau informacijos jūroje. Kaip ir visi, bijojau ką nors praleisti (oi, kai auginsiu vaiką, gal nebeįsisaugosiu darbo vietos, oi, jei nuspręsiu priimti tą pasiūlymą, gal pražiopsosiu geresnį...). Ir tai todėl, kad turime be galo daug galimybių. Už tai kovojome, bet gavus laisvę pasidarė sunku pasirinkti ir priimti atsakomybę. Įdomiausia, kad ilgai niekuo atradau, jog visi variantai pasiteisina: svarbu, ne kuriuo keliu, o KAIP ►

DRABUŽIAI IR AKSESUARAI: „MAX MARA“ PALTAS, PALAIDINĖ, DŽINSAI, „ECCO“ BATAI

eisi. Ir jei tavo noras yra nešti svarbią žinią, koks skirtumas, kurią platformą pasirinksi.

Rinkotės jau lengvai?

Taip, nes suvokiau, kad visur galiu pritaikyti savo gebėjimus. Na, o paskui nutiko, kaip nutiko, – ėmiau lauktis trečio vaiko. Ir nors planavome didelę šeimą, bet vėl jaučiausi šiek tiek sutrikusi: kai entuziazmas pradėjo nešti kaip ant sparnų, kai svarsčiau apie savo verslo galimybę ateityje, tačiau dar buvau nutarusi grįžti į banką, nes jau žinojau, kad dirbsiu ten pamėgtoje srityje, vėl turėjam stabtelėti. Šįkart jaučiau kryptį, tadiskas susidėliojo savaime. Per tą stabtelėjimą dirbau Nacionalinės moksleivių akademijos direktore, baigiau ISM vadovų magistrantūrą. O paskui vėl grįžau į banką, į savo svajonių poziciją: įsivaizdavau, kad ji per tą laiką bus užimta, bet ją pasiūlė būtent man.

O ar lengva tai buvo su trimis mažamečiais vaikais?

Kai nori, padarai. Bet tikrai nelengva! Tiesiog supranti, kad tai tavo žaidimo taisyklės ir kitokių nebus: savo vaikus beprotiškai myli, turi vyrą, su kuriuo irgi nori praleisti šiek tiek laiko, ir darbą, kuriame gali save išreikšti. Ir tada ieškai kelių, tariasi, žinai, kad turi mažai laiko, – griebi jį, išnaudoji, nešvaistai. Nebijojau gimdyti vaikų, nes žinojau, kad jie man nebus stabdys. Bet kai sako, kad „viską galima suderinti“, netikiu. Kai šeimoje du dirbantys tėvai augina tris vaikus, nėra paprasta, tenka nuolat ieškoti kompromisų. Nebegalėdavau darbe išbūti viso laiko, dirbdavau ir namie, jei vaikai sirguliudavo, bet tas buvimas nuo aštuntos iki penktos mane tiesiog įkalindavo. Ilgainiui supratau, jog vis dažniau dirbu naktimis, kad nenuvilčiau

kolegų, blogai jausdavausi prieš kolektyvą, kai vėluodavau arba turėdavau išeiti anksčiau. Norėjau jaustis laisva, norėjau rinktis! Be to, gal tik trečdalį laiko skirdavau bendrauti su žmonėmis, seminarams vesti – tam, kas tikrai teikė malonumą, o visa kita buvo „būtina padaryti“. Norėjau, kad tas santykis būtų kitoks...

Bet ilgainiui žmonės su tuo susitaiko.

Turiu draugų, kurios skundžiasi: visko yra, viskas gerai, bet gyvenimas nedžiugina. Mes kiekvienas be išimčių turime didžiulį potencialą, tik jis kartais būna taip užspaus tas, kad lengviau apie tai negalvoti. Kai supratau, kad tas vidinis beldimas, jog ką nors turiu keisti, nesibaigs, ryžausi. Nes supratau, kad užtrokšiu! Būsiu irzli, nelaiminga mama, žmona ir darbuotoja. Norėjau būti ant sparnų! Ir nusprendžiau nebeatidėlioti, nes jau pakankamai buvau laukusi „tinkamo laiko“, „kai vaikai paaugs“, „kai bus mažiau rūpesčių“, „gal savaime išsispręs“ – pati žinote mėgstamiausius mūsų visų pasiteisinimus.

Viską nukirtote vienu kirčiu?

Ne, palaipsniui. Dar dirbdama banke vedžiau seminarus – radau aktualių žmonėms temų; pradėjau nuo draugų, kolegų.

Buvau daug ką išmėginusi, atradusi lektorės įgūdžių, pasimokiusi, sustiprėjusi. Išėjusi iš banko dar kurį laiką su malonumu dirbau KTU komunikacijos ir rinkodaros direktore (kaip dabar suprantu, vis dar ieškojau būdų užsikabinti, nedrįsdama dirbti pati sau...). Mane gąsdino net žodis „verslininkė“: ar sugebėsiu parduoti paslaugas, ar susitvarkysiu su finansais? Bet pagaliau atėjo supratimas, kad užtenka mėginti į ką nors kabintis, reikia pasileisti ir skristi, tuo labiau kad buvau užsidegusi savo mokymų idėja ir mačiau, kokie jie reikalingi mano aplinkos žmonėms. Buvau įsitikinusi: jei ta metodika padėjo man – padės ir kitiems.

Gražiai skamba. Balis buvo dar vienas profesinio skrydžio taškas metams, o dabar – ir dar metams?

Jam subrendome kartu su vyru, kuris, ačiū Dievui, visada mane palaikė. Abu jau seniai įsivaizdavome, ką norime gyvenime nuveikti: turėti didelę šeimą, kiekvienas sukurti savo verslą ir ilgai pakeliauti. Beveik kartu palikome savo darbus ir prisiminėme, apie ką svajojome, taigi susėdome derinti interesus. Apsistojome prie trijų šalių, kol išsirinkome vieną, atitinkančią mūsų šeimos prioritetus. Balyje yra „Green School“ (apie ją sužinojau labai seniai, domėdamasi socialinės atsakomybės sritimi), kur nuo mažens diegiama, kaip svarbu būti darnoje

su gamta. Mes dabar linkę vaikus sunejautrinti: ai, tegul nesijaudina dėl pasaulio bėdų. O ten jie nuo penkerių metų mokomi ne tik visų įprastų dalykų, bet ir verslumo, jautrumo aplinkai, auga suvokdami, kad gali pasaulį padaryti gražesnę ir saugesnę. Vieno tos mokyklos vaiko mama, verslininkė, kažkada buvusi medicinos sesuo, išvyko į Nepalą padėti sužeistiesiems per žemės drebėjimą, palikusi trims savaitėms darbą ir

vaikus vyrui. Kita mama rinko auksą nukentėjėliams ir važiuavo ten pagalbėti savo organizaciniais įgūdžiais. Susitelkę mokyklos bendruomenės žmonės savo pavyzdžiu veikia aplinkinius.

Vaikams tikrai naudinga patirtis. O jums nebuvo kultūrinio šoko?

Buvo – gerąją prasme. Balio gyventojai – fantastiški žmonės. Geranoriškumas ir paslaugumas kaip šeimininko, pas kurį svečiuojiesi, sužavi. Jie mus iškart priėmė, susidraugavome su miestelio žmonėmis, išsilavinusiais, po mokslų ar darbų užsieniuose grįžusiais namo, nes baliečiai itin vertina tradicijas ir šeimą: galėdami siekti karjeros aukštumų svetur, dažnai renkasi paprastus darbus namie, nes tada jaučia psichologinį komfortą. To verta iš jų pasimokyti: ne pinigai lemia tavo gerovę, o dvasinė būseną. Ir net jei ten siūlai papildomų pinigų auklei už viršvalandžius, ji gali jų atsisakyti, nes vakare turi užmigdyti savus vaikus. Iš jų verta pasimokyti ir bendruomeniškumo – pavyzdžiui, žmonės savanoriškai renkasi į talkas. Įsivažiavome be jokių lūkesčių, žinojau, kad galėsiu konsultuoti per skaiptą, rengti naujas programas, mačiau tolesnės veiklos kelią, o paskui gavau pasiūlymą dirbti pasaulyje žinomo verslo konsultanto Rogerio Hamiltono komandoje: dirbu namie ir ►

DRABUŽIAI: INGOS JANKELIŪNIENĖS PALAIDINĖ, „LIPKA“ ŠVARKELIS

tiesk valandų, kiek man patogu. Gyvenant Balio saloje gimė idėja organizuoti dviejų savačių „Svajonių dirbtuves“ Balyje tiems, kurie per atostogas nori ne tik pailsėti, bet ir apgalvoti gyvenimą, išsikelti naujų tikslų. Idėja pasiteisino – dalyviai išvyko pilni entuziazmo, tad šį projektą kartosiu. O ir vasarai grįžus į Lietuvą projektai pasipylė kaip iš gausybės rago. Kai esi savame kelyje, galimybių atsiranda savaime.

Turbūt draugai ir pažįstami padūsauja, kad pavydi jums, kad ir patys taip norėtų, bet čia laiko daugybė įsipareigojimų.

Mes tą žingsnį planavome. Išvažiavome turėdami santauką, nes taupėme ne vienus metus. Kartais tenka išgirsti: „Oi, ir aš norėčiau pagyventi Azijoje, bet jūs galite, o aš negaliu.“ Tačiau koks skirtumas? Jei nori, tik ne vieno žingsnio dėl to nežengi – tai ne svajonė, o kaprizas. Iš pradžių man irgi atrodė: ar įmanoma? Banko paskola namui, mes – samdomuose darbuose, vaikai maži. Bet pagalvojome: ką galime padaryti, kad tai išsipildytų? Ir kiekvieną dieną mažais žingsniukais artėjome prie vizijos. Galiausiai ta diena, kuri anksčiau atrodė nereali, atėjo!

Bet ar kiekvienam svajonės link būtinai toks švelnus niuksas, kokį kadaise gavote Londone?

Iš mūsų gyvenimo išsityręs bendruomeniškumas, kuris gyvas, tarkim, Balyje. Mes juk atitrūkė vieni nuo kitų, bijome „apkrauti savo rūpesčiais“, pasigosti, pasitarti, bijome pasirodyti silpni. Todėl kartais postūmis iš šalies labai reikalingas. Ir nereikia išsiskirti rankomis: „Ne, ne, tai ne man, pats susitvarkysiu...“

TAI, KAS GERIAUSIA...

Lina Danienė turi daugybę įkvėpimo šaltinių – pradedant knygomis, baigiant sutiktais žmonėmis. Tarkim, Tahiro Shaho knygos „Kalifo rūmai“, „Tūkstančio ir vienos nakties šalys“, „Kelionės su pačiu savimi“ yra „lyg tikslinės bombos, o kai jos sprogs, tavo galvoje, pakuojiesi daiktus ir išvyksti į kelionę, nes nebegali apie nieką kita galvoti“.

2 Pastaruju metu patikęs filmas. „Volterio Mičio slapta gyvenimas“.

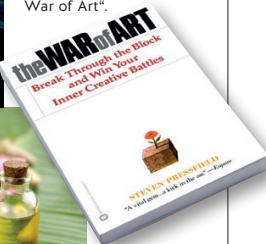
3 Daina, kurios galiu klausytis be galo. Sidsel Endresen ir Bugge Wesseltofto „Try“.

7 Asmenybė, kuria žaviuosi daug metų. Dalai Lama.

1 Knyga, prisidėjusi prie gyvenimo pokyčių. Tokios yra Richardo Bacho knygos, o viena iš itin įstrigusių – Steveno Pressfieldo „The War of Art“.

4 Naujai atrasti kvapai. Eteriniai Balio aliejai.

5 Posakis, pakeliantis ūpą. Tomo Hiddlestono žodžiai: „Kiekvienas turime du gyvenimus. Antrasis prasideda, kai suvokiame, kad turime tik vieną.“

6 Mėgstamiausia drabužių spalva. Šiuo metu – baltos ir mėlynai žalios deriniai.

8 Pasaulio miestas, kuriame jaučiuosi sava. Londonas.

9 Patiekalai, kuriuos mėgstu. Indijos, Tailando, Japonijos virtuvės, ypač tailandietiškus karius.

©SHUTTERSTOCK (4)

MOTUS design Vittorio Nioiu

BATHROOMS - Aqno design Castiglia Associati

LIVING - LiberaMente design Vuesse

SCAVOLINI

Populiariausių itališkų virtuvės baldų rasite: **INTERIO** Vytenio g. 13, VILNIUS T. (8 659) 43434 - **INTERIO** Savanorių pr. 267, Kaunas, T. (8 37) 424676 **ERALDO SPERANZA ATSTOVYBĖ** T. +39 049 8979515 - info@agenziaesperanza.it

Scavolini S.p.A. Italy +39 072143333 - contact@scavolini.com - www.scavolini.com